

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hyperaspistes Diatribae Aduersus Seruum Arbitrium Martini Lutheri

Erasmus, Desiderius

Coloniæ, 1526

VD16 E 3030

83 Qui co[n]sistat aliq[uo]d agere Libe[rum] Arb. & tame[n] summa[m]
totius imputari gratiæ diuinæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34433

25 Si igitur lib. arb. circa grām, amissa libertas
te, cogit seruire peccato, nec potest bonū uelle, optas
rim ego scire, quid sit illud studiū? Quis ille conatus,
quē relinquit prima illa & probabilis opinio? Bonū
studii bonus conatus esse non potest, quia non potest uelle
bonū, ut dicit opinio & concessum est, Malū igitur
studii, malus conatus relinquit, quā amissa libertas
te cogit seruire peccato. Immo quod est & hoc dice
re, quæso? Relinquit studiū & conatū opinio ista,
non tamen relinquit, quod uiribus suis ascribat? Quis hec
animo concipere potest? Si studiū & conatus uiri
bus lib. arb. relinquunt, cur non eiusdem ascriberen
tur? Si non ascribent, quōo relinquunt? An studiū &
conatus ille ante grām, etiā ipsi futuræ gratiæ &
non lib. arb. relinquunt, ut simul & relinquunt &
non relinquunt eidem libero arb? Si hæc non sunt pa
radoxæ uel potius monstra, quod tamen sunt monstra?
Sed hoc forte somniat Diatribe, inter hæc duo,
posse, uelle bonū, non posse uelle bonū, dari mediū
quid sit, absolutū Velle, nec boni nec mali habi
to respectu, ut sic argutia quadā dialectica scopu
lose euadamus & dicamus, in uoluntate hominis esse
quoddā uelle, quod in bonū quidē sine gratia non
potest, nec tamen sine gratia statim non nisi malū uer
lit, sed sit puræ & mixtæ uelle, per grām sursum ad
bonū, per peccatū deorsum ad malū uertibile, Sed
ubi tamen illud manet, quod dictū est, amissa libertate co
gitur seruire peccato? Vbi tamen illud studiū quod relin
quitur & conatus? ubi uis applicandi ad ea quæ salu
tis æternæ sunt? Neque enim uis ea applicandi ad sa
lutē potest esse puræ uelle, nisi salus ipsa nihil esse dica
tur, Deinde studiū & conatus quod puræ uel habere
F suberta

pt, cū aliq̄ (puta ad bonū) niti & conari, & nō in ni-
hilū ferri uel gescere studiū possit. Sūma, q̄rsū q̄rsū
sele uerterit Diatribe, nō pt cōtradictionib⁹ & pu-
gnatibus dictis elabi, ut non tā ipm liberz arb. qd̄
defendit, captiuū sit, q̄ ipsa captiua est, Sic em̄ in li-
berando arbitrio irretitur, ut cum libero arbitrio
insolubilibus uinculis teneatur.

84 Deinde hoc merz figmentū dialecticū est,
qd̄ in hoīe sit mediū & purz uelle, nec possunt pro-
bare, qui id asserūt, Ex ignorantia rez, & obseruā-
tia uocabulorū natū est, quasi continuo sic sit, in re
sicut disponitur in uocabulis, qualia sunt infinita
apud Sophistas. Sic potius res habet, ut Chrs ait,
Qui nō est mecū, contra me est, Nō ait, Qui nō est
mecū, nec cōtra me, sed in medio est, Quia si deus
in nobis est, Satan abest, & nō nisi uelle bonū adest
Si deus abest, Satan adest, nec nisi uelle malum in
nobis est, Nec deus, nec Satan, merz & purz uelle
inūt in nobis, sed sicut recte dixisti, amissa libera-
te cogimur seruire pctō, hoc est, nos uolumus pec-
catū & malū, loquimur peccatū & malū, facimus
peccatū & malū. Vide huc ppulit Diatriben im-
prudēter, inuincibilis & potētissima ueritas, & stul-
tā fecit sapiētia eius, ut cōtra nos dictura, pro no-
bis cōtra se dicere cogere, nō aliter q̄ facit liberz
arb. aliqd̄ boni, tū em̄ cōtra malū faciendo, maxie
cōtra bonū male facit, ut Diatribe ipsa talis sit in
dicendo, quale est lib. arb. in faciendo, Quāq̄ &
ipsa Diatribe tota aliud nihil sit, q̄ egregiū opus
liberi arb. defendēdo dānans, & dānando defen-
dens, hoc est, bis stulta, dum sapiens uult uideri
tum, prudēter. Sic habet prima opinio sibi ipsa cōparata
ut neget